

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Contribuția zonelor rurale din Europa la Anul European al Patrimoniului Cultural 2018 prin asigurarea sustenabilității și coeziunii dintre zonele urbane și cele rurale”

(aviz din proprie inițiativă)

(2018/C 440/04)

Raportor: domnul **Tom JONES**

Decizia Adunării Plenare	15.2.2018
Temei juridic	Articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul de procedură Aviz din proprie inițiativă
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului
Data adoptării în secțiune	5.9.2018
Data adoptării în sesiunea plenară	19.9.2018
Sesiunea plenară nr.	537
Rezultatul votului	201/2/7
(voturi pentru/voturi împotriva/ abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

Concluzii

1.1. CESE sprijină pe deplin desemnarea anului 2018 drept An European al Patrimoniului Cultural și salută toate eforturile depuse de promotori și de organizatori, la toate nivelurile, pentru a spori vizibilitatea patrimoniului cultural divers și bogat al Europei și pentru a-l sărbători ⁽¹⁾.

1.2. CESE încurajează toate părțile implicate și toți participanții să adopte o definiție a culturii cât mai cuprinzătoare cu putință și să îi includă pe toți cetățenii.

1.3. Ar trebui ca anul acesta să fie nu doar al sărbătoririi trecutului, ci și al promovării unor expresii noi, provocatoare și în continuă evoluție ale inspirației și competențelor umane, care izvorăsc adesea din tradițiile înscrise în patrimoniul cultural rural al fiecărei țări.

1.4. Douăsprezece luni înseamnă puțin timp, dar se speră că aceste eforturi și investiții suplimentare îi vor stimula pe cetățeni să se concentreze asupra oportunităților legate de patrimoniul cultural din zonele rurale. Acest lucru ar trebui să le permită să construiască o rezervă prețioasă de bunăstare revigorată, estetică, socială și economică, pentru generațiile actuale și cele viitoare. La jumătatea drumului, peste 3 500 de proiecte au primit eticheta Anului European al Patrimoniului Cultural, procentul proiectelor rurale fiind variabil de la o regiune la alta.

1.5. CESE sprijină solicitarea Alianței Europene pentru Cultură și Arte, din ianuarie 2018, ca instituțiile europene și statele membre să asigure „un sprijin substanțial în cadrul financiar multianual post-2020 (CFM)”. De asemenea, Comitetul salută propunerea de angajament față de cultură a Comisiei Europene, din proiectul său de buget din mai 2018, și angajamentele asumate prin noua agendă europeană pentru cultură ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Avizul CESE pe tema „O nouă agendă europeană pentru cultură” (nu a fost încă publicat în Jurnalul Oficial).

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/culture/news/new-european-agenda-culture_en

Recomandări

1.6. Patrimoniul cultural rural, cu toată bogăția și diversitatea sa, ar trebui să fie recunoscut în mod oficial pentru valoarea sa artistică intrinsecă și pentru contribuția sa economică și socială la bunăstarea tuturor cetățenilor europeni ⁽³⁾.

1.7. Investițiile realizate de finanțatorii publici ar trebui să fie „testate în mediul rural”, astfel încât, atunci când sunt proiectate noi fluxuri de finanțare, acestea să includă și sprijinul acordat pentru contribuția constantă a familiilor de agricultori și a angajaților din sectorul agricol, precum și sprijinul pentru organizațiile neguvernamentale din care fac parte creatori individuali, dar și pentru grupuri folclorice, grupuri de acțiune locală sau ferme sociale. În acest context, trebuie luate pe deplin în considerare măsurile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii patrimoniului rural.

1.8. Fluxurile de finanțare ale UE existente, inclusiv programul de dezvoltare rurală, ar trebui să considere tot mai mult cultura drept o valoare orizontală și ar trebui să sprijine proiectele culturale, inclusiv pe cele care protejează, promovează și consolidează peisajele caracterizate de biodiversitate. Restaurarea agriculturii pastorale și a caselor țărănești îndepărtate din Pirinei, podgoriile din Santorini, protejarea pășunilor comune din Șeica Mare (România) sunt exemple demne de urmat, la fel ca și proiectul cultural Leader din Lesbos (Grecia) pentru sprijinirea integrării migranților. Programele agroecologice ar trebui să continue să construiască habitate specifice zonelor agricole, iar mediul construit ar trebui să atingă standarde mai înalte de proiectare, respectând modelele culturale tradiționale și pretându-se totodată unei utilizări moderne.

1.9. Zonele împădurite durabile, pădurile și căile navigabile merită măsuri de sprijin pentru a se evita degradarea și poluarea. Trebuie prevăzute mijloace de menținere a centurilor de protecție din arbori și arbuști amenajate în trecut în zonele rurale (de exemplu în Polonia, conform concepției lui Dezydery Chłapowski), care limitează eroziunea solului, reduc emisiile de CO₂, contribuie la creșterea producției și înfrumusețază peisajul.

1.10. Contribuția pe care o reprezintă zilele porților deschise organizate de ferme, vizitele școlare în zonele rurale, spectacolele, activitățile meșteșugărești și alte târguri și festivaluri culturale îi ajută pe cetățenii din zonele urbane să înțeleagă și să aprecieze mai bine zonele rurale și merită sprijin financiar public, la fel ca și măsurile necesare pentru construirea de punți între cetățenii din mediul rural și cei din mediul urban prin proiecte culturale.

1.11. Ar trebui încurajate măsurile prin care noilor generații le sunt prezentate cultura și tradițiile rurale prin intermediul unor limbaje moderne și inovatoare și, de asemenea, ar trebui măsurate beneficiile economice și sociale, prin schimbul de bune practici și punerea acestora în lumină. Artiștii și alți actori culturali care reprezintă o sursă de inspirație, uneori din alte zone, ar trebui să fie sprijiniți pentru a ajuta comunitățile să valorifice întregul potențial al patrimoniului cultural local.

1.12. Pierderea gravă a competențelor meșteșugărești trebuie remediată prin creșterea investițiilor în formare, astfel încât transferurile între generații să aibă loc pe baza cunoștințelor anterioare și prin încurajarea inovării. Școlile din mediul rural ar trebui să le prezinte elevilor potențialul pe care îl are patrimoniul rural în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, precum și oportunitățile de carieră în exterior. Există o provocare specifică, nu numai pentru tinerii agricultori, ci pentru toți tinerii din mediul rural, de a adopta o atitudine întreprinzătoare în rolul lor de păstrători ai patrimoniului.

1.13. Patrimoniul cultural rural ar trebui promovat în mod durabil, printre altele în scopuri turistice, dar și pentru a-i determina pe cetățenii din mediul urban să aprecieze valorile culturale din mediul rural și să opteze mai ușor pentru case în mediul rural și pentru locuri de muncă aflate în așezări mai îndepărtate.

1.14. Este necesar să se promoveze comercializarea produselor culturale rurale, inclusiv patrimoniul gastronomic, și să se protejeze statutul de marcă geografică, oferind asigurări cetățenilor cu privire la calitate și trasabilitate.

1.15. Voluntarii, comunitățile și întreprinderile sociale, precum și întreprinderile private din mediul rural ar trebui încurajate să își dezvolte și să își împărtășească activitățile culturale, printre care și promovarea diversității limbilor și dialectelor, în beneficiul tuturor cetățenilor. Comunitățile rurale „inteligente” ar trebui să facă din valoarea și potențialul patrimoniului cultural local un motiv de preocupare și să profite de ocazia de a coopera cu grupuri de populație similare, din alte zone, pentru promovarea relațiilor cu acestea, inclusiv prin creșterea beneficiilor economice generate de posibilitățile sporite în materie de turism.

⁽³⁾ Conferința CESE din 20 și 21 iunie 2016.

1.16. Deși este probabil ca proiectele care marchează Anul European al Patrimoniului Cultural 2018 să continue în viitor, este important să se realizeze un bilanț și o evaluare clară a investițiilor și rezultatelor cuantificabile, ținând seama de factorii economici, sociali și culturali. Aproximativ 8 milioane EUR au fost alocate Anului European al Patrimoniului Cultural, ca urmare a negocierilor din cadrul trilogului între Parlamentul European și Consiliu în 2017. Ar fi oportun ca o proporție cuantificabilă din acest sprijin să fie pusă la dispoziția zonelor rurale.

1.17. Sunt necesare mai multe cercetări pentru a cuantifica și a măsura calitatea beneficiilor patrimoniului și a activității culturale curente pentru bunăstarea cetățenilor și pentru a sprijini soluțiile pentru acțiunile viitoare. Apărătorii îndărjiți ai patrimoniului au nevoie de sprijin pentru a accepta noi migranți și diferite tradiții culturale.

1.18. Sunt necesare acțiuni urgente în favoarea conectivității transportului și a infrastructurii digitale, care este esențială pentru stabilirea persoanelor în zonele rurale și pentru dezvoltarea turismului cultural.

2. Introducere

2.1. Prezentul aviz se concentrează în special asupra gamei largi de atuuri și talente pe care le au zonele rurale și cetățenii lor, pe contribuția acestora la patrimoniul cultural al Europei și pe modul în care această definiție amplă a culturii contribuie la crearea unor zone rurale mai viabile și mai prospere. Sprijinim Carta paneuropeană a patrimoniului rural, care promovează dezvoltarea spațială durabilă⁽⁴⁾ și referința din Declarația de la Cork 2.0, din 2016: „Amenajarea teritoriului are un rol esențial în interfața dintre cetățeni și mediu. Politicile trebuie să stimuleze furnizarea de bunuri publice de mediu, inclusiv conservarea patrimoniului natural și cultural al Europei”.

2.2. Această inițiativă trebuie să facă obiectul unei „testări în mediul rural”, iar CESE este îngrijorat de faptul că grupurile mici comunitare din sate și din orașele mici nu vor dobândi la timp cunoștințe suficiente despre Anul European al Patrimoniului Cultural pentru a se pregăti și a pune în lumină gama largă de bogății culturale din jurul lor. Ar trebui ca anul acesta să fie nu doar al sărbătoririi trecutului, ci și al promovării unor expresii noi, provocatoare și în continuă evoluție ale inspirației și competențelor umane, care izvorăsc adesea din tradițiile înscrise în patrimoniul cultural rural al fiecărei țări.

2.3. Afișarea activităților culturale existente și desprinderea de învățăminte din proiectele de succes au o valoare reală, însă festivitățile din 2018 ar trebui să includă și evenimente culturale noi, inovatoare, care să se bazeze pe experiențele anterioare și care să transfere patrimoniul cultural către noile generații într-un mod contemporan, oferind noi oportunități pentru zonele rurale. Europa creativă are două proiecte rurale, „*Roots and Roads*” („Rădăcini și drumuri”) și „*Food is Culture*” („Hrana înseamnă cultură”), care, în cazul în care vor avea succes, ar putea contribui la învățare și dezvoltare.

2.4. Deși este dificil să se cuantifice beneficiile economice și sociale ale activității culturale (peste 300 000 de locuri de muncă direct legate de cultura europeană), OCDE consideră că cultura ar trebui utilizată ca indicator al bunăstării și este important ca organizatorii Anului European al Patrimoniului Cultural 2018 să efectueze o analiză care să poată justifica investițiile publice viitoare. Ar trebui să se prezinte în mod clar câte succese au fost înregistrate în cursul anului în ceea ce privește gradul de acoperire a zonelor rurale și îndepărtate și modul în care moștenirea bunelor practici, cum ar fi proiectele *AlpFootway*⁽⁵⁾ și *Terract*⁽⁶⁾, poate fi pusă în valoare pentru ierarhizarea viitoare a priorităților la nivel european și regional.

3. Observații generale și specifice

3.1. Peisajele rurale, mozaicul structurilor geologice naturale și amprenta activității umane asupra agriculturii, silviculturii, lacurilor, râurilor și așezărilor construite constituie, probabil, cel mai mare patrimoniu cultural. De la parcurile naționale și siturile din cadrul Natura 2000 până la spațiile verzi periferice din zonele urbane, frumusețea capătă forme variate admirabile, o sursă de inspirație pentru generații de artiști, muzicieni, literați, dansatori și pentru noi toți care nu ne încadrăm în niciuna dintre aceste categorii. Noua agendă europeană pentru cultură a Comisiei este destul de succintă în ceea

⁽⁴⁾ Rezoluția nr. 2 a Conferinței europene a miniștrilor responsabili cu amenajarea spațială/regională din statele membre ale Consiliului European (CEMAT), referitoare la Carta paneuropeană a patrimoniului rural: Promovarea amenajării spațiale durabile – „Patrimoniul rural ca factor de coeziune teritorială”, adoptată în cadrul celei de a 15-a sesiuni a CEMAT, Moscova, Federația Rusă, 9 iulie 2010.

⁽⁵⁾ <http://www.alpine-space.eu/projects/alpfoodway/en/home>

⁽⁶⁾ <http://www.terract.eu/fr/>

ce privește perspectivele rurale. Cu toate acestea, precizează că „restaurarea și actualizarea patrimoniului cultural și natural contribuie la potențialul de creștere și la durabilitate. Gestionarea integrată a activelor culturale și naturale încurajează oamenii să le descopere și să participe la ambele.” Populația Mayangna din Nicaragua utilizează același cuvânt pentru natură și cultură. Aceasta înseamnă cetățenie ecologică.

3.2. Comunitățile rurale chiar adaugă valoare peisajelor. Administratorii de ferme și de păduri, angajații și meșteșugarii – bărbați și femei – sunt cei care au configurat aceste peisaje. Generații de persoane calificate au valorificat terenurile și apele pentru alimente, adăpost și pentru a genera venituri. De exemplu, în Polonia, în secolul al XIX-lea, au fost dezvoltate conceptele de centuri verzi și de plantații de arbuști menite să protejeze solul, care au conferit recent peisajului un aspect specific. Acești oameni au delimitat câmpurile cu pietre și crengi, au construit hambare și ateliere. De asemenea, au avut grijă, de-a lungul generațiilor, de rase autohtone de animale adaptate la specificul terenurilor și la climă și au gestionat vegetația. Ei au contribuit la dezvoltarea unor tradiții gastronomice și folclorice specifice, la nivel local. Am moștenit și un bogat patrimoniu de clădiri frumoase – vile, castele, biserici, dar și case țărănești, mici mori și magazine specifice zonelor rurale, cum ar fi cele restaurate cu grijă la *St Fagan Folk Museum* din Țara Galilor. Întreținerea unei arhitecturi istorice similare este adesea suportată de investiții private, cu un anumit nivel de sprijin public și caritabil esențial. Un proiect inovator din Țara Galilor utilizează energia din surse regenerabile de pe fundul mării pentru încălzire și, prin urmare, reduce costurile pentru *Plas Newydd*, o casă boierească deținută de organizația National Trust⁽⁷⁾. Sărbătorirea trecutului și a prezentului ar trebui să fie un demers de căutare a justului echilibru dintre dimensiunea ideală și cea reală a luptei și eforturilor ființei umane.

3.3. Apreciem toate eforturile de a păstra cu grijă acest patrimoniu, inclusiv pe cele depuse de *European Heritage Alliance*. Restaurarea presupune și nevoia de autorități de planificare, în măsură să acorde sprijinul necesar pentru asigurarea unei reconversii responsabile a clădirilor. Proiectul REVAB, cofinanțat prin programul Erasmus, oferă cursuri de formare pentru a spori potențialul de reutilizare a clădirilor agricole redundante, împiedicând astfel distrugerea lor.

3.4. Populația din mediul rural și-a creat propria cultură, reflectând provocările cu care se confruntă în ceea ce privește activitatea profesională, petrecerea timpului liber și domeniul social, în toate formele de artă, în activitățile sportive și în activitatea generală a comunității. Zonele rurale sunt adesea importante rezervoare pentru diversitatea limbilor și a dialectelor minorităților. Denumirile satelor, fermelor și terenurilor au o semnificație deosebită, care merită să fie înțeleasă și respectată. Ele au și creează în continuare o moștenire de valoare pentru societate, în general.

3.5. Cu toate acestea, și activitățile lor economice evoluează și uneori dispar. Nu toate peisajele sunt virgine. Unele sunt martore ale exploatării industriale, ale războaielor și ale jafurilor, ale ravagiilor provocate de secetă, inundații sau incendii sau chiar ale exploatării excesive, rezultat al unor activități turistice intensive și concentrate. Toate au o poveste de spus, oferind lecții de învățat. Atenuarea impactului schimbărilor climatice va necesita o intervenție pozitivă pentru a menține diversitatea și o paletă întreagă de experiențe. Menținerea legăturilor cu trecutul este denumită „furnizare de bunuri publice”, iar peisajele se degradează dacă nu există o biodiversitate durabilă, o planificare sensibilă și un acces gestionat. Chiar și manifestarea culturală artistică este diluată, pe măsură ce populațiile din mediul rural scad sub niveluri sustenabile.

3.6. Eurostat 2017 arată că peste o treime dintre europeni nu participă la activități culturale, motiv pentru care dezvoltarea turismului cultural-rural, legat de activități de sănătate și de agrement reprezintă și va reprezenta o punte majoră între populația din mediul urban și cea din mediul rural. Orașul Galway este un bun exemplu în ceea ce privește parteneriatele culturale rural-urbane, iar inițiativa „Capitalele europene ale culturii” (de exemplu, Plovdiv, Bulgaria, și Matera, Italia, în 2019) ar trebui să aibă în vedere întotdeauna atât caracteristici culturale rurale, cât și urbane. În Țara Galilor, Heritage Statutory Body, CADW, a lansat o inițiativă privind ușile deschise, în cadrul unui proiect în care sunt implicate 50 de țări, care are scopul de a-i ajuta pe cetățeni să urmărească pașii schimbării, pentru a-și înțelege mai bine propria ființă – „pentru a-și planifica viitorul, trebuie să îți înțelegi trecutul”.

3.7. Un alt exemplu de schimb de cunoștințe îl reprezintă Art Farm⁽⁸⁾ din Grecia, proiect dezvoltat de Sotiris Marinis. În satul Megali Mantinea din partea de vest a Peninsulei Mani, acesta a construit case în copaci și un centru de formare, care funcționează pe principiul „o experiență aici te învață despre patrimoniul nostru rural și cultural”.

⁽⁷⁾ <https://www.bangor.ac.uk/studentlife/studentnews/gift-s-marine-renewable-visit-to-plas-newydd-18421>

⁽⁸⁾ <https://www.facebook.com/agroktima.artfarm/>

3.8. Turismul cultural din mediul rural este un furnizor de resurse economice și sociale existent și în plină ascensiune și reprezintă baza investițiilor comune. Responsabilitatea de a proteja și de a sprijini patrimoniul cultural al Europei este o competență națională, regională și locală, iar sentimentul public de mândrie este un element esențial. Instituțiile europene pot promova un sentiment al valorilor comune europene și pot stimula și promova bunele practici și schimbul de experiențe⁽⁹⁾. Rețetele culinare regionale tradiționale, berea și vinul, costumele și muzica tradiționale, expuse în cadrul Săptămânii Verzi de la Berlin⁽¹⁰⁾, atrag anual mii de vizitatori din toată lumea și contribuie la conectarea prezentului cu trecutul. Produsele alimentare și artizanale pot fi conectate direct cu producătorii rurali și consumatorii prin intermediul piețelor agricultorilor și prin vânzarea pe internet, care este din ce în ce mai populară – de exemplu, grupurile locale de produse alimentare REKO din Finlanda.

3.9. Asigurarea unor locuri în care să te poți bucura de singurătate, să poți asculta și privi păsările și să poți cunoaște viața pădurii – diversitatea acesteia, precum și speciile de plante pentru uz medical – toate contribuie la creșterea curiozității, a dorinței de a explora și a bunăstării cetățenilor. Lărgirea gamei de oportunități și de activități de explorare ar trebui să contribuie la evitarea unei concentrări excesive a vizitelor la siturile vulnerabile. Acest lucru produce valoare adăugată în domeniul economic și în cel al ocupării forței de muncă, bazată pe principalele bogății din mediul rural, în zone mai îndepărtate, valoare apreciată deja de satele și comunitățile inteligente. În zonele montane din Lombardia, proiectul *AttivAree* întărește sentimentul de apartenență al cetățenilor prin consolidarea patrimoniului natural prin artă. De asemenea, proiectul prevede renovarea pensiunilor și promovarea disponibilității în sate îndepărtate, precum *Lavenone*⁽¹¹⁾. Agențiile de turism ar trebui încurajate să lucreze în parteneriat cu întreprinzătorii și cu întreprinderile sociale din regiunile îndepărtate care promovează turismul cultural durabil.

3.10. Diseminarea și prezentarea informațiilor culturale prin utilizarea tehnologiei digitale va reduce, în mod creativ, diferențele de creștere dintre orașe și sate, dintre generațiile tinere și cele mai în vârstă. Sunt bine-venite proiecte precum *YourAlps*⁽¹²⁾, care reînvie interesul tinerilor pentru patrimoniul montan. Există numeroase noi exemple de metode inovatoare de reprezentare a tradițiilor culturale, cum ar fi proiectul artistic utilizat în Aasted, Danemarca, și în satul Pfynd din Elveția. Acestea sunt proiecte inspirate de inițiative locale și de nevoile locale identificate și care utilizează procese participative, care, la rândul lor, fac parte din tradiția culturală a Europei. Pentru a accelera investițiile în inițiative similare, la nivel european, de stat și regional, ar trebui să fie disponibile resurse publice și private.

3.11. De asemenea, sunt utilizate tot mai mult noi instrumente digitale, de exemplu, în zone de conflict – din trecut sau actuale –, pentru a recrea importante situri istorice distruse în urma abandonului sau a războiului. Tehnologia este utilizată pentru a citi cu o precizie mai mare pietrele funerare și manuscrisele aflate în stare de degradare⁽¹³⁾. Salutăm planurile Comisiei pentru o „strategie Digital4Culture” și ne așteptăm ca aceasta să ia în considerare aspectele rurale relevante. De exemplu, proiectul *MEMOLA* utilizează scanări 3D din zone de irigare vechi pentru a institui noi procese de irigare.

3.12. Trebuie depuse mai multe eforturi în domeniul cercetării pentru a înțelege în ce măsură este importantă activitatea culturală pentru cetățeni și care sunt avantajele sale pentru sănătatea oamenilor de toate vârstele, dar mai ales a celor care suferă de boli fizice sau mintale⁽¹⁴⁾, în timp ce programele Erasmus+ existente, cum ar fi *TEMA Masters*, finanțează în prezent bune oportunități de cercetare. Conferința la nivel înalt *Orizont 2020* din cadrul Anului European al Patrimoniului Cultural, intitulată „Inovație și patrimoniu cultural”⁽¹⁵⁾, a solicitat să se depună eforturi suplimentare pentru desfășurarea unor activități de cercetare cu scopul de a identifica prioritățile și cele mai bune practici în promovarea activităților culturale.

3.13. Inițiativele sprijinite de fundațiile caritabile și filantropice au contribuit în mod semnificativ la conservarea siturilor naturale și la sprijinirea activităților, deseori prin intermediul întreprinderilor sociale, care stimulează dezvoltarea zonelor rurale într-un mod durabil. Fundația Culturală Finlandeză sprijină cercetarea în domeniul măsurilor de prevenire a generării de reziduuri agricole care afectează calitatea apei în Marea Baltică. Aceasta cooperează cu fermierii și consideră că o mai mare biodiversitate echivalează cu un peisaj mai bogat. Sunt bine-venite și alte inițiative caritabile, cum ar fi *Wales Schools'*

⁽⁹⁾ Avizul CESE pe tema „O nouă agendă europeană pentru cultură” (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽¹⁰⁾ <https://www.gruenewoche.de/>

⁽¹¹⁾ *AttivAree* proiect in the Lombardy region

⁽¹²⁾ <http://www.alpine-space.eu/projects/youralps/en/home>

⁽¹³⁾ Proiectul lui Andrew Skerrett, prezentat în cadrul audierii grupului de studiu din 24 iulie 2018, la Cardiff.

⁽¹⁴⁾ *Innovate Trust* – rezultate pozitive ale zilelor petrecute „pe teren” în cadrul proiectului dedicat horticulturii.

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/events/innovation-and-cultural-heritage-2018-mar-20_en

Cultural Heritage Trust, care promovează competițiile culturale interșcolare ce îi implică pe tineri în definirea și în alegerea activității culturale ⁽¹⁶⁾. Un exemplu de inițiativă care le permite tinerilor să își exploreze moștenirea culturală este școala din Piscu ⁽¹⁷⁾, România, care este atât un centru de patrimoniu specializat, cât și un organizator de ateliere și conferințe. În martie 2018, CESE a întâmpinat elevi din școli de pe întreg teritoriul Europei pentru a discuta despre prioritățile lor culturale, în cadrul manifestării „Europa ta, părerea ta” ⁽¹⁸⁾. În concluzie, aceștia au afirmat: „[v]reau să trăiesc într-o Europă care pune preț pe cultură și o protejează, sub toate formele ei [...] vrem să evităm elitismul și să răspândim cultura [...] dar și să avem ocazia de a ne crea propria cultură [...]”. În Giffoni, un sat din sudul Italiei, aproximativ 300 de studenți au pregătit filme și videoclipuri pentru a-și promova regiunea.

3.14. Investițiile realizate de finanțatorii publici ar trebui să fie „testate în mediul rural”, astfel încât, atunci când sunt proiectate noi fluxuri de finanțare, acestea să includă și sprijinul acordat pentru contribuția constantă a familiilor de agricultori și a angajaților din sectorul agricol, precum și sprijinul pentru organizațiile neguvernamentale din care fac parte creatori individuali, dar și pentru grupuri folclorice, grupuri de acțiune locală sau ferme sociale. În acest context, trebuie luate pe deplin în considerare măsurile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii patrimoniului rural.

3.15. Există posibilitatea stabilirii unor legături tematice și geografice mai puternice, precum și o cerere din partea turiștilor culturali pentru astfel de legături. Proiectele comune de *branding* și de acces comun sunt bine-venite. Spectacolele agricole și evenimentele naționale din satele și orașele mici, cum ar fi Royal Welsh din Builth Wells ⁽¹⁹⁾, care atrage aproximativ 240 000 de vizitatori, precum și festivalul literar *Hay on Wye*, care aduce aproximativ 21 de milioane de lire sterline într-o mică zonă rurală, sunt contribuitori economici și sociali semnificativi. Zilele porților deschise pentru ferme, târgurile, festivalurile culturale, cum ar fi *Llangollen International Eisteddfod*, concertele, procesiunile, cum ar fi cea din Veurne, în Belgia, căile ferate înguste pentru trenurile cu aburi, marșul nordic și trupele de dansuri tradiționale contribuie într-o măsură extrem de mare la menținerea și promovarea patrimoniului cultural rural. Contribuția voluntarilor la aceste evenimente, de-a lungul mai multor generații, este ea însăși o parte semnificativă a moștenirii noastre culturale. Activitatea Centrului European de Voluntariat și a organizațiilor naționale și regionale de voluntariat în promovarea voluntariatului cultural de calitate este aplaudată, acestea fiind încurajate să își continue eforturile valoroase, inclusiv să ofere cursuri de formare în ceea ce privește sănătatea și siguranța pentru a garanta experiențe sigure și plăcute atât pentru voluntari, cât și pentru turiști.

3.16. Cu toate acestea, există o lipsă tot mai mare de artizani calificați care să transmită cunoștințele și care să formeze o nouă generație cu privire la modalitățile de protejare și dezvoltare a acestui patrimoniu diversificat. Inițiativa JEMA ⁽²⁰⁾, care își are originea în Franța, promovează în mod regulat activitatea meșteșugarilor și necesitatea de a forma noile generații. Abordarea acestei nevoi este o ocazie bună pentru a stabili legături între generații prin intermediul culturii și în scopuri culturale. O formare practică mai intensă și recunoașterea competențelor dobândite sunt esențiale în cadrul programelor existente la nivelul UE și la nivel național/regional, care să se concentreze nu numai asupra competențelor meșteșugărești și de mediu existente, ci și asupra mentoratului, a dezvoltării de noi tehnici și a antreprenoriatului în domeniul culturii. Este necesară sprijinirea activităților de colaborare între artiști și alți profesioniști, pe de o parte, și școlile rurale și urbane locale, pe de altă parte, inclusiv transmiterea unor idei culturale între generații și între grupurile etnice.

3.17. Patrimoniul cultural rural este, de asemenea, legat de democrația participativă. Există o puternică tradiție europeană de solidaritate comună și de combatere a izolării și a dezavantajelor prin intermediul activităților comunitare, dintre care multe se bazează pe cultură. Consolidarea unei conduceri locale durabile și realizarea priorităților locale printr-o dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC) și prin metoda *Leader* adaugă valoare unei moșteniri a grupurilor și mișcărilor civile organizate. Activitățile sociale și culturale contribuie la stabilirea de legături între cetățenii din zonele geografice cu servicii publice și private limitate. Intervenția tradițională a sectorului voluntariatului, uneori ca soluție de ultimă instanță, susține peisajele sensibile și vulnerabile în care oamenii pot supraviețui. Sprijinul public pentru astfel de activități este esențial.

Bruxelles, 19 septembrie 2018.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽¹⁶⁾ [https://jamesprotheroe.wordpress.com/Darren Park Primary School, Ferndale](https://jamesprotheroe.wordpress.com/Darren-Park-Primary-School-Ferndale)

⁽¹⁷⁾ <http://piscu.ro/piscu-school/#>

⁽¹⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/civil-society-citizens-participation/your-europe-your-say>

⁽¹⁹⁾ <http://www.rwas.wales/royal-welsh-show/>

⁽²⁰⁾ Journées Européennes des Métiers d'Art <https://www.journeesdesmetiersdart.fr/>